

PEILJAAR
2018

Haarlem

VERGELIJKING GEMEENTEN

Benchmark
Huishoudelijk Afval

LEREN DOOR TE VERGELIJKEN

Inhoud

Kernprestaties	3
Milieu	5
Kosten	9
Dienstverlening	10
Regievaardigheden	11
Basisgegevens	12
Over de benchmark	13

Datum: 16 oktober 2019
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD en Rijkswaterstaat en wordt uitgevoerd door Cyclusmanagement.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hoe presteert Haarlem tov de benchmark?

Milieu

	Haarlem	KLASSE A	.
Restafval (kg/inw)	235	242	●
Scheidingspercentage (%)	45	42	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/aansl)	148	200	●
-----------------------------	-----	-----	---

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	223	230	●
--------------------------------	-----	-----	---

Regievaardigheden

Regievaardigheid (score)	19	15	●
--------------------------	----	----	---

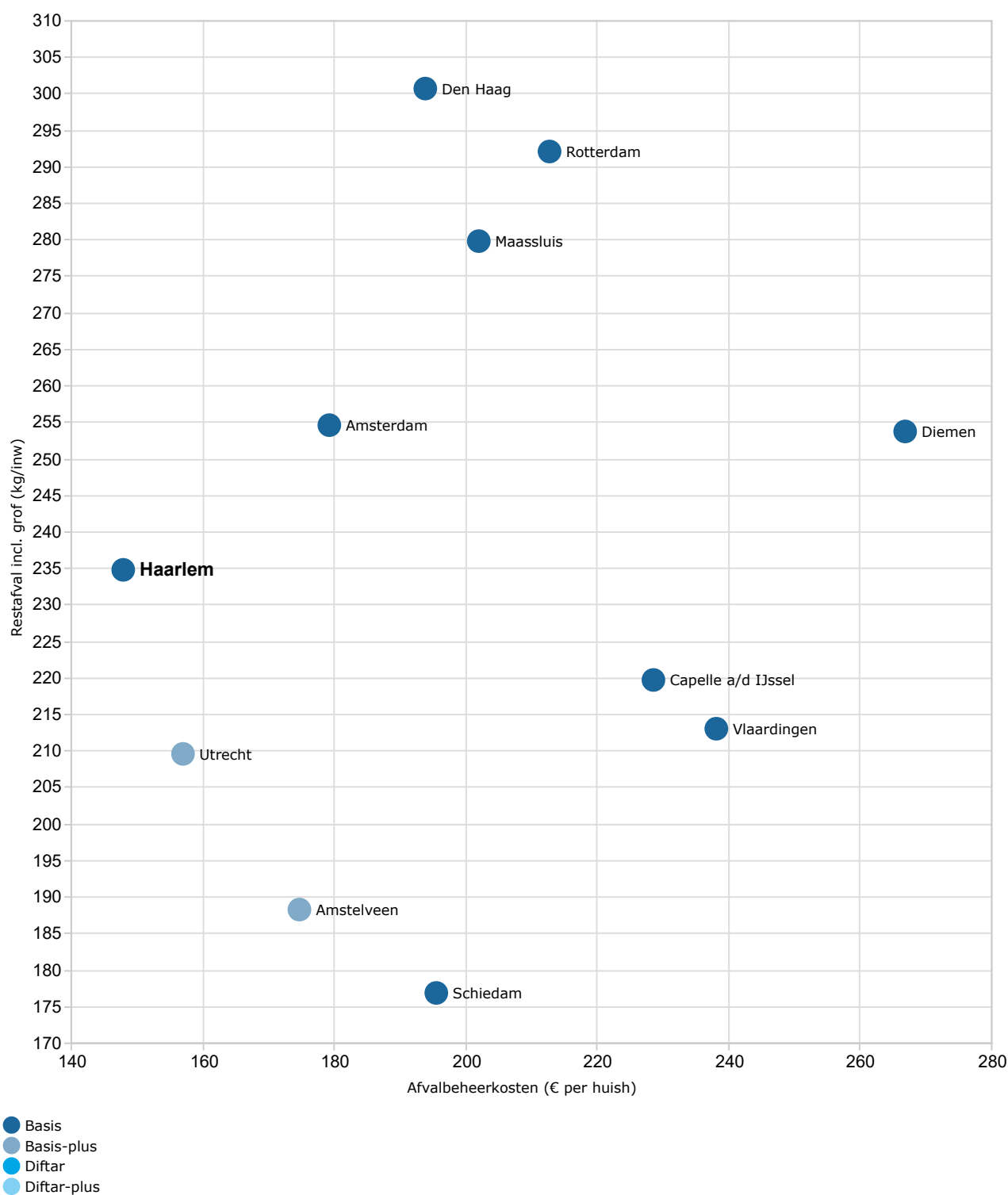
Legenda

- = Boven het klasse-gemiddelde (>5%)
- = Gelijk aan klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- = Onder het klasse-gemiddelde (<5%)

Toelichting

Op de vier prestatiegebieden van de benchmarkdriehoek is weergegeven hoe Haarlem presteert ten opzichte van de benchmark. In de benchmark worden gemeenten vergeleken in hoogbouwklassen. Haarlem is ingedeeld in KLASSE A (50-100% hoogbouw).

Hoe kosten-effectief is Haarlem?

Toelichting

In dit figuur zijn alle gemeenten weergegeven uit KLASSE A (50-100% hoogbouw), onderscheiden naar toegepaste inzamelstrategie (kleur van de bol). *Plus* staat voor omgekeerd inzamelen, laag frequent inzamelen of een combinatie van beiden.

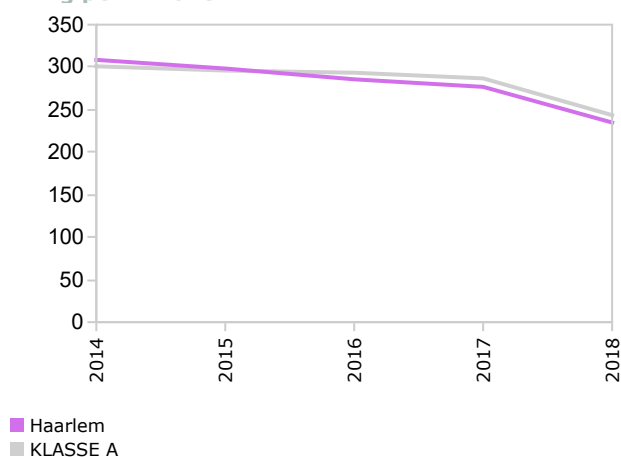
De gemeenten die linksonder zijn weergegeven zijn het meest kosten-effectief: zij hebben de minste hoeveelheid restafval (kernprestatie Milieu) tegen de laagste afvalbeheerkosten (kernprestatie Kosten).

Milieu

	Haarlem	KLASSE A	
Restafval (kg/inw)	235	242	●
Scheidingspercentage (%)	45	42	●
CO ₂ -reductie (kg/inw)	166	119	●

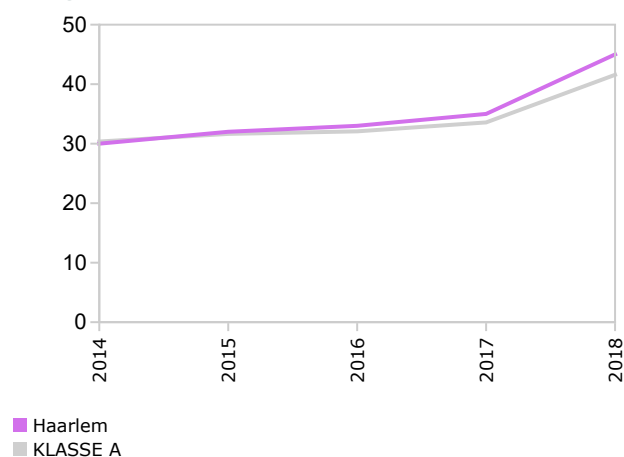
Restafval

kg per inwoner

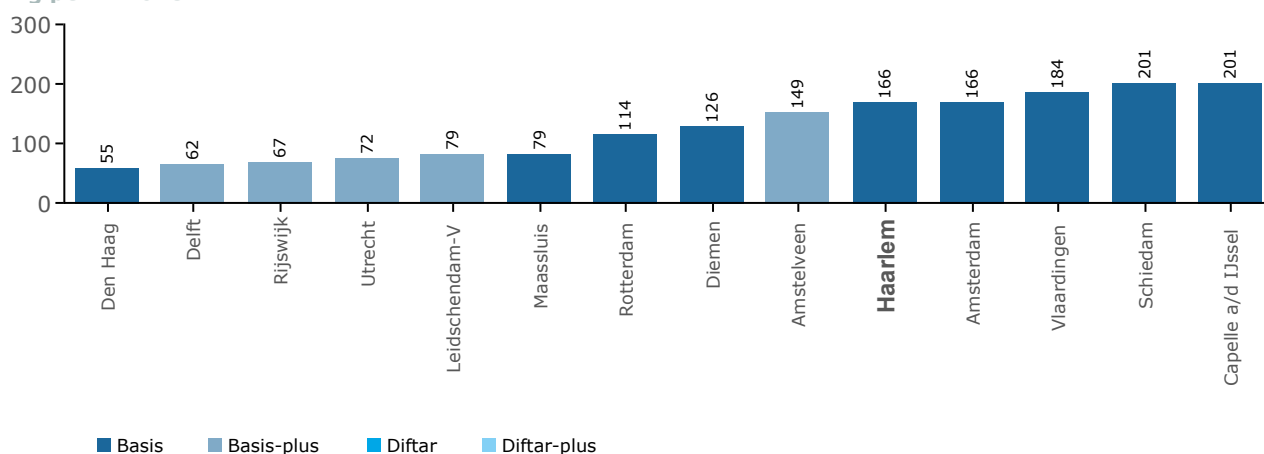
Afvalscheiding

%

CO₂-reductie

kg per inwoner

Toelichting

De *hoeveelheid restafval* (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval) geeft aan in welke mate afval is voorkomen dan wel als grondstof is teruggebracht in de keten.

Het *scheidingspercentage* geeft aan hoeveel procent van de totale stroom huishoudelijk afval (inclusief grof afval) wordt gescheiden ten behoeve van hergebruik.

Beide milieu-indicatoren zijn inclusief nascheiding en kunnen worden vergeleken met de landelijke VANG-doelstellingen.

De *CO₂-reductie* is de hoeveelheid CO₂ die wordt voorkomen als gft, pmd, oudpapier, glas en textiel worden gerecycled in plaats van verbrand.

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	Haarlem	KLASSE A	.
Fijn restafval	220	216	●
Groente-, fruit- en tuinafval	37	30	●
Oud papier en karton	33	31	●
Plastic, metalen en drankenkartons	19	14	●
Glas verpakkingen	20	16	●
Textiel	4	3	●
Klein chemisch afval	1	1	●
Luiers	0		
Frituurvet	0	0	
Nagescheiden stoffen	0	84	
Metalen uit bodemas	6	5	●

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof (verbouwings-)restafval	15	26	●
Grof tuinafval	3	6	●
Kringloopgoederen	0	10	
Oud IJzer	2	4	●
Elektr(on)ische apparatuur	3	3	●
Hout A en B	25	18	●
Hout C	1	1	●
Puin	14	14	●
Overig brongescheiden	4	8	●
Nagescheiden	16	26	●

Totaal

Huishoudelijk afval totaal (kg/inw)	423	422	●
Scheidings% fijn huishoudelijk afval	35	33	●
Scheidings% grof huishoudelijk afval	82	71	●

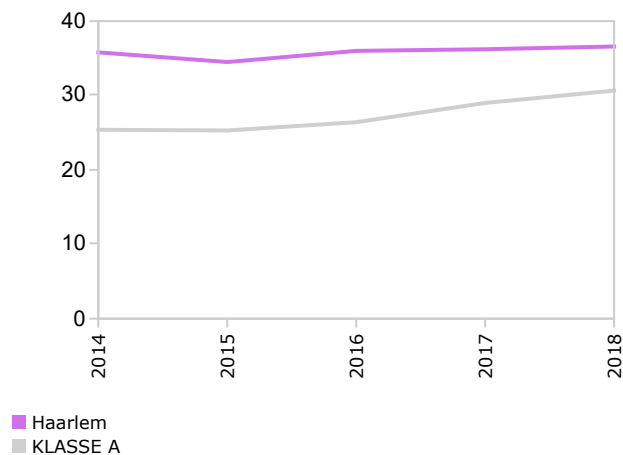
Toelichting

Per materiaalstroom is weergegeven hoe Haarlem presteert ten opzichte van de benchmark. De hoeveelheid restafval (fijn en grof) is gecorrigeerd voor nascheiding.

Nagescheiden stoffen = minerale stoffen, biogranulaat, biobrandstoffen

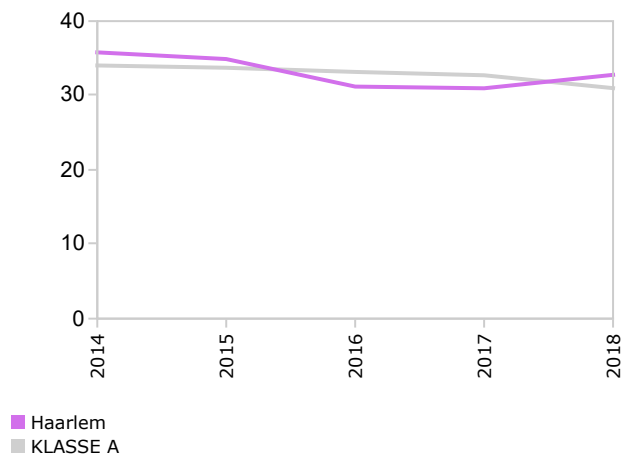
Groente-, fruit- en tuinafval

kg per inwoner

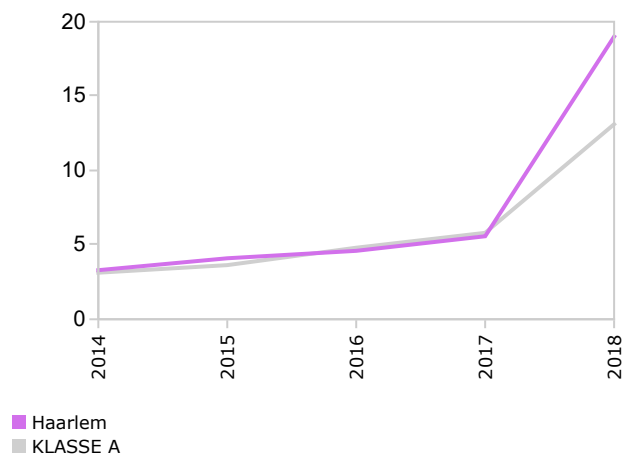
Oud papier en karton

kg per inwoner

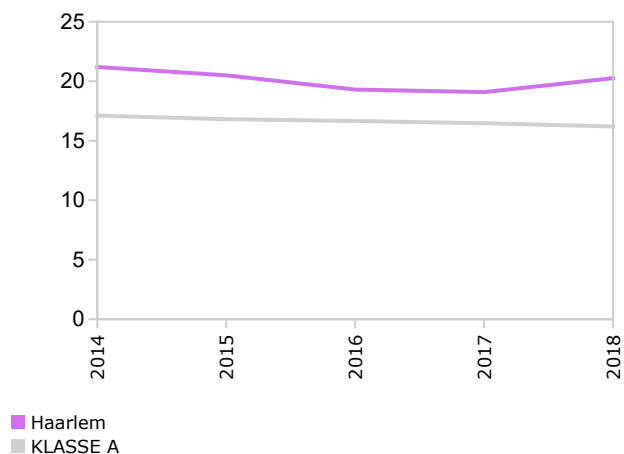
Plastic, metalen en drankenkartons

kg per inwoner

Glas

kg per inwoner

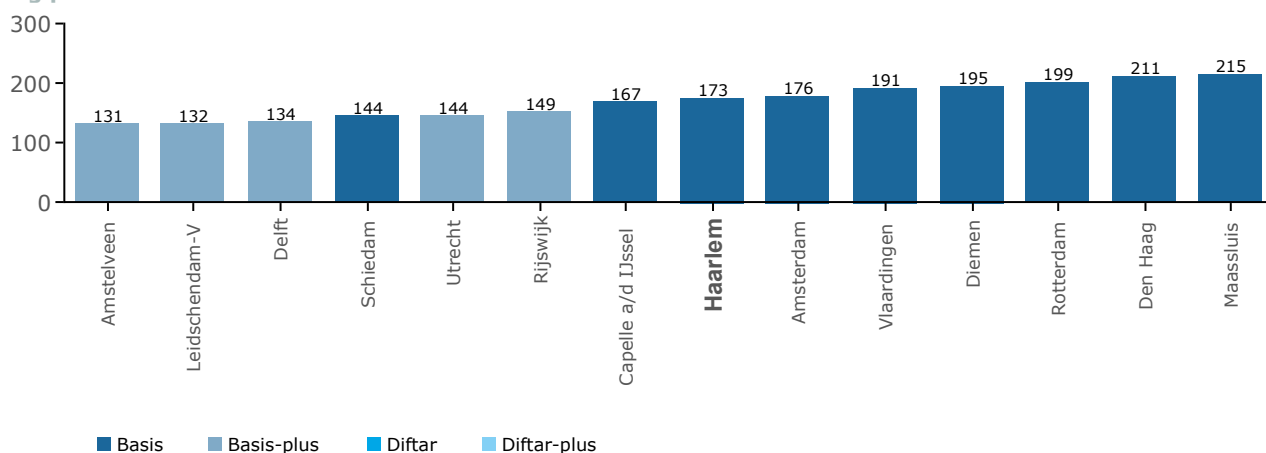

Toelichting

De trend geeft weer in welke mate de afvalscheidingsresultaten verbeteren danwel verslechteren in de tijd. Door de eigen trend te vergelijken met die van de benchmark, kan worden bepaald in hoeverre meer of minder progressie dan de benchmark wordt geboekt.

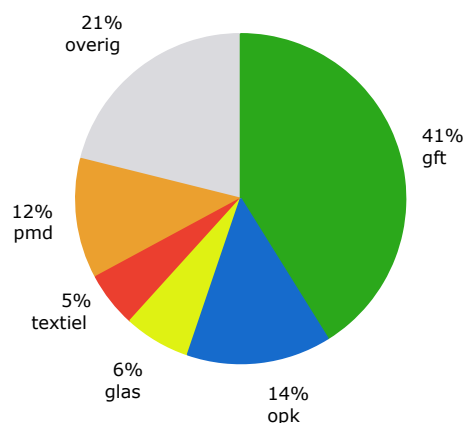
Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

kg per inwoner

	Haarlem	KLASSE A	.
Groente-, fruit- en tuinafval	90	89	●
Oud papier en karton	31	31	●
Plastic, metalen en drankenkartons	26	27	●
Glas verpakkingen	14	11	●
Textiel	12	12	●
Totaal	173	169	●

Haarlem heeft 173 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **79%** van de totale hoeveelheid fijn restafval.

Toelichting

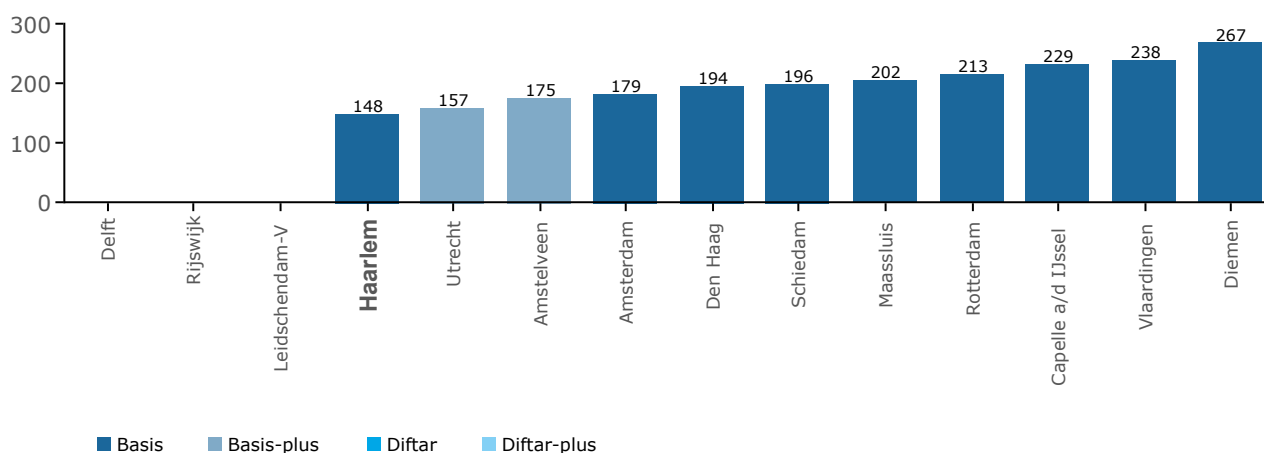
De *grondstoffen in het restafval* geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeraanlyse van het fijn huishoudelijk restafval.

Kosten

€ per aansluiting

	Haarlem	KLASSE A	.
Inzamelkosten	71	94	●
Verwerkingskosten	57	64	●
Overige kosten	30	52	●
Vergoedingen Afvalfonds	-9	-12	●
Totale afvalbeheerkosten	148	200	●

Totale afvalbeheerkosten

Kosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	Haarlem	KLASSE A	.
Fijn restafval	75	94	●
Groente-, fruit- en tuinafval	19	10	●
Oud papier en karton	4	4	●
Plastic, metalen en drankenkartons	10	12	●
Glas verpakkingen	3	2	●
Textiel	2	0	●
Grof huishoudelijk afval (incl. bijplaatsing)	15	36	●

€ per ton

Fijn restafval	151	177	●
Groente-, fruit- en tuinafval	254	235	●
Oud papier en karton	56	77	●
Plastic, metalen en drankenkartons	244	312	●
Glas verpakkingen	59	75	●
Textiel	285	-112	●

Toelichting

De *totale afvalbeheerkosten* zijn de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht. Deze kosten bestaan uit inzamelkosten, verwerkingskosten (incl. op- en overslag) en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

Dienstverlening

Kernprestaties

	Haarlem	KLASSE A	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	223	230	●
Dienstverlening restafval (score)	82	59	●

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	26	32	●
Oud papier en karton	26	14	●
Plastic-, metalen en drankenkartons	26	24	●
Glas verpakkingen	0		
Textiel	0		
Fijn restafval	26	39	●

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	0	135	
Oud papier en karton	370	345	●
Plastic, metalen en drankenkartons	626	877	●
Glas verpakkingen	706	499	●
Textiel	1673	2855	●
Milieustraat	76946	43125	●
Fijn restafval	50	42	●

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	21	23	●
Openingsuren doordeweeks	42	40	●
Openingsuren zaterdag	8	7	●

Toelichting

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

Regievaardigheden

Kernprestatie

	Haarlem	KLASSE A	.
Score regievaardigheden	19	15	●

Beleidsregie

	Haarlem
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	●
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	●
Kaders en ambities t.a.v. huishoudelijk afval zijn door de Raad vastgesteld	●
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	●
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	●
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	●

Burgerregie

Gemeente onderhoudt actief contact met bewonersorganisaties	●
Gemeente maakt gebruik van burgerpanels	●
Op basis van bewonersconsultatie wordt de afvalinzameling geoptimaliseerd	●
Er is een klachtenprotocol aanwezig	●
Afvalklachten worden geregistreerd en regelmatig op soort geanalyseerd	●
Kwaliteitseisen afvalinzameling zijn bekend bij de burgers	●

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	●
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	●
Er vindt registratie van milieustraatbezoekers plaats (aantal per dag)	●
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	●
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	●
Er bestaat goed inzicht in de doelmatigheid van de inzamelactiviteiten	●
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	●

Toelichting

Er worden drie soorten regievaardigheden onderscheiden:

- Beleidsregie: de mate waarin beleid wordt geëvalueerd en geformuleerd op huishoudelijk afvalbeheer.
- Burgerregie: de mate waarin de burger wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling en uitvoering van het afvalbeheer.
- Informatiesturing: de mate waarin op basis van identificatie en registratie managementinformatie wordt gegenereerd en bijsturing plaatsvindt.

De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden.

Basisgegevens

Algemeen

	Haarlem	KLASSE A
Aantal inwoners	159819	210865
Aantal aansluitingen	76946	104505
Aandeel hoogbouw (in %)	63	64

Beleid

Doelstelling 2020 restafval (grof + fijn) (kg/inw)	185	
Doelstelling 2020 afvalscheiding (%)	61	
Diftar	—	
Omgekeerd inzamelen	—	
Frequentieverlaging restafval	—	
Nascheiding pmd zonder bronscheiding pmd	—	
Nascheiding pmd in aanvulling op bronscheiding pmd	✓	
Nascheiding grof restafval	✓	

Tarieven

Tariefsysteem	Huishoudgrootte	
Afvalstoffenheffing (gemiddeld vastrecht in €/aansl)	—	288
Diftar-tarief restafval (in cent/10 liter)	—	
Diftar-tarief gft (in cent/ 10 liter)	—	
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. stortbelasting	86	88
Verwerkingstarief gft (€/ton)	62	45
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)	-83	16
Verwerkingstarief glas (€/ton)	-16	-4

Over de benchmark

Benchmarken is een vorm van prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden. Zowel op beleids-strategisch gebied als op operationeel gebied. Gezocht wordt naar de factoren die van invloed zijn op de prestatie. Dit kan een strategie zijn (tarifiering, acceptatie, etc.) of de keuze voor een inzamelwijze of inzamelmiddel. In deze rapportage worden de prestaties zoveel mogelijk in samenhang met de (prestatiebepalende) factoren weergegeven.

Methodiek

In onderstaande driehoek en nevenstaande tabel is weergegeven welke prestatiegebieden en kern-indicatoren centraal staan in de benchmark. De benchmark gebruikt de methodiek van de benchmarkdriehoek. De driehoek benoemt de belangrijkste stuurgebieden (MILIEU, KOSTEN, SERVICE en VAARDIGHEDEN) en symboliseert hun onderlinge afhankelijkheid: verandering op het ene gebied heeft gevolgen voor andere gebieden en vice versa. Per stuurgebied is een aantal prestatie-indicatoren benoemd. Deze indicatoren geven per stuurgebied snel en gestructureerd inzicht in een gemeentelijke beheer/beleidsituatie. Zo wordt het mogelijk om consequenties van gemeentelijk beleid en beheer te vergelijken en wanneer nodig gericht bij te sturen. (Zie voor uitgebreide toelichting en definities het [handboek](#) van de benchmark).

Vergelijkingsbasis

De gemeenten en bedrijven die aan de benchmark meedoen worden zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn, en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklassen zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
 Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
 Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
 Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

Deelnemersveld en dekking

Aan de benchmark peiljaar 2018 hebben 90 deelnemers meegedaan die in totaal 156 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). Daarmee beslaat de benchmark 41% van de Nederlandse gemeenten.

